

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De oudste zoon

„Zo ging dan zijn vader uit en bad hem.....”

Lukas 15 : 28b.

De gelijkenis van de verloren zoon is aangrijpend van inhoud. De uitbeelding van de terugkeer van een verloren mens in de gunstverhouding tot God, en dat alleen door de trekkende liefde des Vaders. Doch in diezelfde gelijkenis wordt ons niet alleen de jongste zoon getekend, maar ook de oudste. Die oudste zoon beeldt ook iemand uit. Iemand, die wel heel deugdelijk leeft, maar iets mist dat juist het wezenlijke is: de liefde. Christus Jezus verhaalt deze gelijkenis als Hij ingegaan is tot de tollenaars en zondaren, en de Farizeën over deze omgang murmuraren. Dan wijst Hij hen aan in de oudste zoon. Uiterlijk scheen het in orde, maar innerlijk was het een leven zonder God. En toch geen lust in het buiten blijven....., en de vader ging uit en bad hem”.

Het is feest in het huis van de vader. Een bijzonder feest. De jongste zoon is na jaren teruggekeerd in dit huis, en nu is alles vol vreugde. Er was immers een wonder gebeurd: „deze mijn zoon was dood en is weder levend worden”.

Maar even buiten het huis van de vader is de andere zoon. De avond is gedaald en zijn arbeid in het veld is ten einde. Het is tijd om naar huis te gaan. Doch..... wat mag dat toch zijn? De stilte en rust, die gewoonlijk heerst rondom het huis wordt doorbroken door ongewone klanken. Vreemd in zijn oren, maar hij vergist zich niet. Dichterbij gekomen weet hij het zeker: het zijn de klanken van een feestmaaltijd. Gezang en gerei. Haastig vraagt hij het aan een knecht en hoort het: „Uw broeder is teruggekeerd!” Zijn broeder? De toorn wordt in hem wakker. Met hem wil hij niet aanzitten, die zijn goed met hoeren en tollenaars heeft doorgebracht. Hij blijft buiten!

„En de vader ging uit en bad hem.....”, heeft er geen lust in, dat hij buiten het feestmaal blijft. Voortdurend vraagt hij hem smekend, toch binnen te gaan. Wij zouden zeggen: „de vader zou thuisgebleven zijn en de vertoornde zoon aan zichzelf overgelaten hebben”. Dat had hij kunnen doen, maar hij buigt zich nog over tot zijn zoon om hem binnen te nodigen. Dat is het grote voorrecht, dat de Heere geen lust heeft in de dood des zondaars, dat hij zich bekeert en leeft. De bemoeienissen Gods zijn nog vele. Hij laat die nog uitgaan opdat uw gebed omhoog zou rijzen om een veranderd hart. Steeds weer wil Hij die arbeid nog aan onbekeerden besteden, maar eens zal het alles tegen u getuigen.

„Een zeker mens had twee zonen”. Tot welke van die beiden behoort gij?

Ge kunt vooraan zitten op alle plaatsen; uiterlijk heel degelijk zijn: „wat ontbreekt mij?” Zonder zelfkennis. Zonder liefde. Gods Geest maakt klein, doet alle rechten in onszelf verliezen. Verloren en toch behouden door de liefde Gods. Zij alleen zullen aanzitten aan het feestmaal van Gods vrije genade: „deze mijn zoon was dood en is weder levend geworden”.

Ds. D. Slagboom.

DE DORDTSE LEERREGELS

Les 67

HOOFDSTUK V. Artikel VII.

„Want, eerstelijk, in zulk vallen bewaart Hij nog in hen dit onverderfelijk zaad, waaruit zij wedergeboren zijn, opdat het niet verga, noch uitgeworpen worde. Ten andere, vernieuwt Hij hen zekerlijk en krachtiglijk door Zijn Woord en Geest tot bekering; opdat zij over de bedreven zonden van harte en naar God bedroefd zijn; vergeving door het bloed des Middelaars, door het geloof, met een verbroken hart, begeren en verkrijgen; de genade van God, Die nu met hen verzoend is, wederom gevoelen; Zijn ontfermingen en trouw aanbidden; en voortaan hun zaligheid met vreze en beven des te naartiger werken.”

Dezer dagen ontvingen wij een brief van een lezer van „Bewaar het Pand”, die zich nogal bezwaard bevond over onze opmerking, dat God „de zonde gewild heeft”. Onze lezer acht dit op dezelfde lijn liggen als de leer over „de veronderstelde wedergeboorte”, als dus ook een zielsmisleidende leer en ook, dat de kerkgangers gezet worden tot valse lijdelijkheid en het remonstrantisme in de hand werkt en als zouden we zelfs de totale verdorvenheid van de mens loochenen.

We willen hierop nog even terugkomen tot goed verstaan van het door ons geschrevene. Want blijkbaar heeft onze geachte lezer ons niet begrepen. Nu nemen we dit hem niet kwalijk, want dat overkomt ons ook wel eens. Doch, ter zake.

Nu is 't jammer, dat onze vriend blijkbaar over het hoofd heeft gezien, dat we tot verklaring van deze zin, dat God de zonde gewild heeft, juist hebben geschreven: „Maar dan zo bedoeld, dat God de zonde heeft gewild, echter niet tot Zijn verlustiging.” Want: „Verre zij God van goddeloosheid en de Almachtige van onrecht!” (Job 34 : 10). Maar we hebben 't „gewild” verklaard als „opgenomen in Gods Raad”. Want dat geldt toch ook „de zonde”. Vader Hellenbroek vraagt ook in zijn vragenboekje: „Waarover gaan Gods besluiten al?” En dan antwoordt hij: „Over alle dingen”.

Deze opmerking nog: God heeft dus de zonde gewild, neen, niet om Zich daarin te verlustigen, verre van daar, maar „gewild”, als het absolute TEGENDEEL van hetgeen Hem welbehagelijk is! Ja zó gewild, dat Hij Zich verheerlijkt in Zijn recht en genade, namelijk Zijn recht in het straffen van de zonde en Zijn genade in de overwinning en vergeving van de zonde voor Zijn volk!

Maar nu gaat het thans in artikel VII van hoofdstuk V over de BEWARING van Gods kinderen en van 's Heeren genade-werk in hen, bij het vallen van hen in zonden met de daaraan verbonden gevolgen.

Zo kunnen begenadigden wel **vallen** in zonden, maar niet **uitvallen** uit de staat der genade. Dus kunnen zij ook nooit het **geloof** als gave Gods verliezen, hetwelk de Heilige Geest in hun hart gewerkt heeft, door het Woord. En dat beweerden immers de Remonstranten. Ook ten opzichte van de weldaad der wedergeboorte, ja, dus daarbij in begrepen het **zaad**, waaruit de Heilige Geest hen wederbaart.

Zo begint dit artikel VII. Er staat: „opdat het niet verga, noch uitgeworpen worde.

Van de administratie

Deze keer ontvingen we weer een gift van f 25,— voor de school in Dundas, terwijl voor ons blad f 84,— aan giften werd ontvangen. Hartelijk dank hiervoor. 6 nieuwe abonnees gaven zichzelf op, of werden opgegeven. We blijven uitzien naar nieuwe abonnees. De inhoud van ons blad is waard om gelezen en om bewaard te worden. Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720 - 74202, giro 704350.

A.B.

Van de redactie

1. **School voor Dundas en Hamilton.** We kunnen weer twee giften van f 50,— verantwoorden en wel van Mw. A.R.H. en van A.d.B. Ook kwam er per bank binnen een gift van f 500,— van een Chr. Geref. diaconie. Hartelijk dank. We ontvingen het verslag van de school over het cursusjaar 1980/1981, dat vele gegevens bevat en daarom van blijvende waarde is. Bij de opening van het nieuwe cursusjaar is ook de uitbreiding van het schoolgebouw in gebruik genomen.

2. **Ecclesiastical fellowship.** In de artikelen van Ds. Tamminga zijn enkele gedeelten van andere hand onvertaald overgenomen. Uit opmerkingen van een paar lezers van ons blad blijkt, dat we er goed aan gedaan zouden hebben ook die gedeelten eerst te vertalen. Mocht er zich weer zo'n geval voordoen dan hopen we met de opmerkingen rekening te kunnen houden.

B.

Dat lezen we ook in de eerste brief van Petrus, hoofdstuk 1 vers 23, namelijk: „Gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk zaad, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord van God.”

De Heere Jezus verklaarde in zijn gelijkenis van de zaaier, dat het zaad, dat in de doornen bezaaid is, verstikt bij hen, die wel het Woord Gods horen, maar door de zorgvuldigheid van deze wereld en de verleiding des rijkdoms dat Woord onvruchtbaar blijft in hen.

Ontroerende voorbeelden daarvan vinden we bij Orpa, bij Saul en anderen. O lezer(es)! Hoe is dat bij u? Och, smee dat de Heilige Geest het onvergankelijk zaad van Gods Woord vruchtbaar doe zijn door Zijn toepassende kracht!

Want anderzijds zal dat Woord, dat tot ons komt met Zijn roepstem, tegen ons getuigen. Wanneer nu Gods Geest het zaad van Gods Woord vruchtbaar maakt in het hart als in een wel-toebereide aarde, dan **blijft** het in de wedergeborenen. I Joh. 1 : 9. Ja, al zou de duivel nog zo proberen dat zaad uit te werpen, de Heere **bewaart** het. Christus sprak tot Petrus, die in de zift van satan zou komen om geïf te worden als de tarwe: „Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude.” (Lukas 22 : 32).

In de eerste plaats geldt dit ook van de **vernieuwing** van het hart, waarover artikel VII schrijft.

Is de Heilige Geest de BEWERKER van het nieuwe beginsel der genade in het hart. Hij is ook de ONDERHOUDER van dat nieuwe leven.

Steeds wordt dit bedreigd en bestreden. En dat kan metterdaad inzinken en verflauwen, zoals meermalen opgemerkt is in onze verhandeling.

Maar vanwege de eeuwige **trouwe Gods**

wordt dat nieuwe levensbeginsel bewaard! Want het is een „eeuwig” leven. Daarom wordt het weer opgewekt, wat zijn beoefening betreft.

Daarom is de vernieuwing een **doorgaand werk**, namelijk: „tot bekering brengen”, zoals we in 't artikel lezen.

Dat wijst dus duidelijk op de „dagelijkse bekering”.

En hoe OPENBAART zich nu die dagelijkse bekering? Dat verklaart 't artikel VII ook.

Het spreekt van:

- a. een bedroefd zijn naar God;
- b. vergeving begeren en verkrijgen door het bloed van Christus, Zijn verzoenende genade weer te gevoelen en Zijn ontfermingen te aanbidden;
- c. de zaligheid met vreze en beven des te werken.

Een bedroefd zijn naar God.

Er is ook een droefheid der wereld, welke de dood werkt. II Kor. 7:10. Maar de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid, zo schrijft de apostel.

De droefheid der wereld biedt geen troost. O, wat is de wereld ontzettend hard. Zie 't bij Judas en de overpriesters. Er was wel een droefheid bij Judas, doch slechts over de gevolgen van zijn verraad. Alzo dus geen waar berouw, gepaard gaande met een hartelijk leedwezen over de zonde zelf. Zulk een berouw openbaart zich in de droefheid naar God, zoals we zien bij Petrus! Van hem lezen we zo treffend: „En naar buiten gaande, weende hij bitterlijk.” Van zulk een hartelijk berouw lezen we ook bij David.

Kent u dit ook, lezer(es) van ons blad?

Ja, dezulken staan ook naar vergeving van hun zonden. Zij begeren die. O, dat is die honger en die dorst ernaar. Neen, die kunnen zelf hun zonden niet vergeven, omdat zij zelf niet kunnen betalen voor hun zonden, maar wel de schuld nog dagelijks groter maken!

Maar, wanneer oog en hart ontsloten mogen worden voor die kostelijke weg en dat algenoegzame middel ter verzoening, namelijk in het dierbare bloed van Christus als de enige en volkomen Middelaar en Borg, ja, het bloed als van dat onbevlekkelijk LAM Gods, o, wat wordt dan door het dierbare geloof de rijke beleving en troost ervaren!

Lezer(es) hebt u daarvan ook iets mogen smaken?

Vergeving! Ja, want:

„Wanneer Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan.” Exod. 12:13m. O, die genade dan te mogen gevoelen, wat is dat kostelijk! Ja, er kan wel „gevoel” zijn zonder geloof, zich kenmerkend door slechts een gemeidelijke aandoening, welke als een morgenwolk ras voorbijgaat. Zij laat verder niets na.

Anderzijds echter is er geen geloof, zonder gevoel, zonder de liefde.

Die genade Gods weer te mogen gevoelen. Ja, dan gaat het zulk een begenadigde om 's Heeren nabijheid en gemeenschap weer te ervaren, gelijk David dorstte naar de Heere en Zijn gemeenschap. Psalm 42. En zou dan die troostrijke beleving niet leiden tot AANBIDDING, tot een roemen in de genade?

Ja, meer! Dan is er een „naarstiger werken van hun zaligheid met vreze en beven.”

Neen, geen werken als een „wettische dienstbaarheid”, zoals Paulus schrijft over het doen van de werken der Wet om zalig te worden. Het woord „werken” is hier bedoeld als een naarstig bezig zijn, namelijk in een biddend strijden tegen de zonde, niet in eigen kracht, waarop artikel VIII ingaat, maar in de kracht des geloofs.

En dit strijden met vreze en beven houdt dan in een afleggen van al datgene wat van de Heere zou afrekken. Van „alle last, die hen lichtelijk omringt”, zoals noodzakelijk was bij het „lopen in de loopbaan, om de prijs te behalen!

De apostel wijst daarbij in Hebreë 12 op Christus, als een zien op „de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs”!

Daarom kwam het bij het lopen in de loopbaan aan op de volharding van het lopen, van het geloof.

Want..... „Wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden.”

Zo verzekerde Christus!

Dr. v.L.

Het nieuwe boekje

In het vorige nummer vermeldten we het een en ander over het nieuwe boekje, dat in

de maak is en dat tot titel zal dragen DE KERK EEN WONDER.

Intussen komt er voortgang in de uitgave. Niet alle bijdragen zijn al binnen, maar ik mag verwachten, dat alle medewerkers er voor zullen zorgen, dat de kopij tijdig in mijn bezit is. Om het boek tijdig te doen verschijnen is dat ook noodzakelijk.

Met een uitgever zijn al afspraken gemaakt. Deze staat achter de uitgave en spant zich in om het werk zo spoedig mogelijk te laten verschijnen en we vertrouwen, dat hij ook aan het uiterlijk de nodige aandacht zal besteden.

We hebben al enkele reacties ontvangen en dat is bemoedigend. Het blijkt wel, dat er behoefte aan een dergelijk werkje is. Per kerende post, nadat hij het vorige nummer ontvangen had, bestelde een abonnee 2 exemplaren van het nieuwe boekje. En telefonisch kwam er een bestelling binnen van 25 exemplaren namens de kerkeraad van een onzer gemeenten. Als het zo door gaat is de opslag al aan de man gebracht voor de binder het werk heeft afgeleverd. Nu, dat is geen enkel bezwaar. Er kan dan spoedig een tweede druk komen!

Het is natuurlijk niet nodig te vermelden, dat ik graag andere bestellingen van particulieren en van kerkeraden in ontvangst neem. De toezending zal dan plaats vinden zodra het boek verschenen is.

B.

Jubilea

We willen even melding maken van jubilea van enkele predikanten.

Ds. S. van der Molen herdacht dezer dagen dat hij zestig jaar geleden in het ambt van dienaar des Woords werd bevestigd. Hij heeft verschillende gemeenten in het hele land van noord tot zuid en van oost tot west gediend. Hij is nu al een aantal jaren emiritus. Enkele jaren geleden stond er in het R.D. een treffend interview, waarin veel stond omtrent de wegen die de Heere met hem gehouden heeft.

Ds. J. Tamminga heeft eerst in ons land gedurende ongeveer twintig jaar in verschillende gemeenten gestaan. In 1951 vertrok hij naar Noord-Amerika. Daar heeft hij verschillende gemeenten gediend. Ook hij behoort tot de emeriti-predikanten. Hij sprak meer dan eens op onze ontmoetingsdagen en verschillende keren werden bijdragen van zijn hand in ons blad opgenomen. Naar we vernamen hoopt hij op zondag 8 november a.s. in de gemeente Enschede, waar hij vroeger gestaan heeft, een herdenkingsrede uit te spreken ter gelegenheid van het feit, dat hij dan vijftig jaar in het ambt staat.

Ds. W. Heerma kwam in hetzelfde jaar van de theologische school te Apeldoorn. Hij en Ds. Tamminga zijn de enige dienaren die van dat studiejaar nog over zijn. Ook Ds. Heerma heeft zijn plaats in de kerken ingenomen en op meerdere vergaderingen heeft hij een schriftuurlijk geluid laten horen. We denken b.v. aan zijn afwijzend standpunt ten opzichte van het actief vrouwenkiesrecht in de kerk. Ook hij is al emeritus-predikant.

Ds. J. Brons was nog heel jong toen hij te Mijdrecht in het ambt van dienaar des Woord werd bevestigd. Dat is nu al vijf en twintig jaar geleden. In de achterliggende jaren heeft hij verschillende gemeenten gediend en ook zijn plaats in het bredere kerkelijke leven ingenomen. Op Urk wordt het ambtsjubileum van deze dienaar, die we regelmatig in onze kring ontmoeten, herdacht.

Een oude broeder onder ons zegt wel eens: het is geen prestatie, maar gratie. De Heere geve aan ieder van de jubilerende dienaren daarmee in te stemmen en op een rechte wijze met David te getuigen: wie ben ik en wat is mijn huis.....

Voor de jeugd

Het Zonnekind 20

Beste jongelui!

„En de Engel des HEEREN verscheen niet meer aan Manoah en aan zijn huisvrouw. Toen bekende Manoah dat het een Engel des HEEREN was, en Manoah zeide tot zijn huisvrouw: Wij zullen zekerlijk sterven, omdat wij God gezien hebben. Maar zijn huisvrouw zeide tot hem: Zo de HEERE lust had ons

te doden, Hij had het brandoffer en spijsoffer van onze hand niet aangenomen, noch ons dit alles getoond, noch ons om deze tijd laten horen zulks als dit is.”

Richt. 13:21-23.

Wij hebben de vorige keer gehoord dat de Engel des HEEREN opging in de vlam van het offer. Dit was voor Manoah en zijn vrouw een openbaring. Want daardoor ontdekten zij dat ze met meer dan een gewoon mens te doen hadden. Zij waren door deze Man in aanraking gekomen met de hemel, met God. En daarom waren zij op de aarde gevallen. „En de Engel des HEEREN verscheen niet meer aan Manoah en zijn huisvrouw.” De openbaring hield als het ware een ogenblik op. Dit geeft ons de tijd om er nog een ogenblik over na te denken. Manoah is met vrezen en beven vervuld. Hij zegt dat tegen zijn vrouw: Wij zullen zekerlijk sterven, omdat wij God gezien hebben. Manoah leefde nog bij de oud-testamentische openbaring. Want daarin staat geschreven: „Mij zal geen mens zien en leven.” Ex. 33:20.

Dat Manoah vreesde te sterven is begrijpelijk. Dat hij niet gestorven is, is alleen maar vanuit het wonder te verklaren. En daar had Manoah nog geen oog voor. Ten deze was zijn vrouw verder geleid dan Manoah. Zij komt hier openbaar als een hulp tegenover haar man. En dan niet alleen in natuurlijk opzicht, maar ook in geestelijk opzicht. Zij had meer geloof dan hij.

Wat liggen ook hierin voor het leven rijke lessen. Ook voor jonge mensen. Wat is het een voorrecht, jongens en meisjes, wanneer jullie samen kunnen spreken over de dingen van het geestelijke leven. Ik geloof niet dat dat veel voorkomt. Veelal wordt er gesproken over de dingen van alle dag. Op zichzelf is dat natuurlijk niet verkeerd, als het daarbij maar blijft. Met de dingen van alle dag bedoel ik dan de dingen van het gewone natuurlijke leven. Het gaat dan over eten en drinken en kleding en over school- en huiswerk. Dat moet ook allemaal de revue passeren. Doch wanneer we nooit over God en Zijn dienst van hart tot hart kunnen spreken, dan blijft het allemaal maar aan de buitenkant, dan is het allemaal maar armoe.

Wanneer we echter ook over de dingen mogen spreken die van groter waarde zijn dan alles wat deze aarde bieden kan, dan is dit een grote zegen. Dan kan men elkander ook daarin tot een steun wezen. Het is dan ook mogelijk dat de een er meer van begrijpt dan de ander, gelijk dit ook bij Manoah en zijn huisvrouw het geval was. Groot is dan het voorrecht als de een met meer licht, de ander die minder zicht heeft, dienen mag. Het gebeurt dan niet van uit de hoogte, maar vanuit de liefde. De liefde tot God en tot de naaste. Want de liefde tot God is van een zodanige aard dat men wel zou willen dat een ieder een ruim inzicht had in de dingen die de HEERE naar Zijn vreeverbond aan Zijn volk en kinderen bekend wil maken. Daar toch is de eer des Heeren mee gemoeid. Want hoe groter het geloof is, hoe meer eer de Heere krijgt. De liefde tot de naaste komt dan hierin openbaar dat ze niet afgunstig is, niet egoïstisch maar mededeelzaam, gunnend. Men staat dan niet boven de ander, maar er naast. Want wat men zelf heeft, heeft men ook maar ontvangen. En wat men zelf ontvangen heeft, kan een ander ook krijgen. Er is bij de Heere een nooit te ledigen volheid.

De vrouw van Manoah zeide tot haar man: „Zo de HEERE lust had ons te doden, Hij had het brandoffer en spijsoffer niet aangenomen, noch ons dit alles getoond, noch ons om deze tijd laten horen zulks als dit is”. Uit het antwoord van de vrouw blijkt duidelijk dat zij verder kijkt dan haar man. Want zij had er oog voor dat de HEERE hun offer had aangenomen. Hij had getoond, heel duidelijk dat Hij hen gunstig gezind wilde zijn. Dit mocht zij opmerken uit de belofte die aan hen was gegeven, omtrent de geboorte van een zoon, die hen verlossen zou uit de hand van de filistijnen. Kortom, zij mocht zien, dat ofschoon zij de dood verdiend hadden naar het rechtvaardig oordeel Gods, wat Manoah vreesde, dat de HEERE toch ook barmhartig was en zeer genadig en groot van goedertierenheid.

Door zó haar man toe te spreken, mocht zij hem bemoedigen en vertroosten. En waar waren deze woorden beter op z'n pas dan juist bij deze vrezende Manoah.

Een vrouw die zo tot haar man kan spreken is een geschenk van de Heere. Omgekeerd is

dat natuurlijk ook het geval. Het is elkander toe te bidden en voor elkander van de Heere af te bidden zulk een man of eventueel vrouw te mogen ontvangen. En als je zulk een levensgezellin of -gezel mag hebben, wees er dankbaar voor.

In hetgeen de vrouw van Manoah tot haar man zeide liggen de wortels van het evangelie dat wij in z'n volle omvang mogen bezitten. Wij toch hebben de gehele bijbel die men toen nog niet bezat. En in die bijbel heeft de Heere ons volkomen geopenbaard wat tot onze zaligheid van node is.

Naar de onkreukbare deugd van het rechtvaardig oordeel Gods zouden wij allen moeten sterven. Daar zijn van beneden uit gezien geen uitwijkmogelijkheden.

De grote vraag is echter: Wie gelooft dat nog? O zeker, dat alle mensen moeten sterven, spreekt niemand tegen. Doch als het er op aan komt wordt de dood altijd voor een ander gereserveerd. Manoah werd verschrikt, doch een mens van nature is zo hard dat hij niet eens meer schrikt, ondanks dat hij weet dat hij met God te doen heeft. Dit wordt anders als onze blinde zielsogen geopend worden. Dan wordt het sterven een reële zaak. Dan vervult vrees en beven het hart. Wat is dan de boodschap rijk die in de woorden van de vrouw van Manoah in kiem ligt opgesloten. Want het volmaakte offer is door de Heere Jezus Christus gebracht. En dat offer is door God aangenomen. Hij heeft er een behagen in gehad. Hij heeft dit ook getoond. Want het behagen Gods in het offer van Zijn Zoon is geopenbaard in de opwekking ten derde dage. Daar heeft God mee uitgesproken dat alles, alles voldaan is. Dat Zijn toorn afgekeerd is. Dat er een volkomen verlossing teweeggebracht is. Dat laat Hij ons in deze tijd ook nog horen. Elke week weer als het evangelie bediend wordt, komt dezelfde boodschap ons tegen, namelijk dat er genade bij God te verkrijgen is terwille van het offer van Zijn Zoon. Het wordt niet alleen gepredikt, maar het wordt ook zichtbaar getoond, namelijk door de bediening van de sacramenten. Het sacrament van de heilige doop spreekt een duidelijke taal. Want gelijk het water de vuiligheid van het lichaam wegneemt, alzo reinigt het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon van alle zonden. Het sacrament van het heilig avondmaal getuigt onder andere beelden dezelfde zaken. Want zo zeker als het brood gebroken wordt en de wijn vergoten zo zeker heeft Christus Zijn lichaam laten verbreken en Zijn bloed laten vergieten tot een verzoening voor al onze zonden.

Hoe Manoah op de woorden van zijn vrouw gereageerd heeft, staat in het boek Richteren niet met zoveel woorden beschreven. Ik geloof toch te mogen aannemen dat ze in goede aarde gevallen zijn. Hij is er metterdaad door vertroost geworden.

Hoe al hetgeen nu gesproken wordt, of geschreven wordt ontvangen, komt niet altijd openbaar. Veel wordt nooit gehoord en ook niet schriftelijk vastgelegd. Dit is echter zeker dat het Woord Gods nooit ledig wederkeert. Het werkt altijd wat uit. Dikwijls wordt het in ongeloof verworpen. Dan doet het geen kracht. Men is er echter wel des te meer verantwoordelijk door. En als het na zoveel arbeid niet tot bekering leidt, gaat de hoorder al meer tot verharding over. God beware daar ons allen voor.

Doch het heeft ook een gunstige uitwerking, namelijk bij diegene die met vreeze des doods al hun leven bevangen zijn. Als de woorden van het evangelie zo rijk aan inhoud, eens in geloof mogen worden aangenomen dan doen ze ook hun kracht in het leven. Want het evangelie is een kracht Gods tot zaligheid, voor een ieder die gelooft.

Beste jongelui, is dat nu ook jullie bevinding? Want daar gaat het tenslotte om. Of zijn jullie nooit met vreeze des doods bevangen? Denkt er dan eens aan, dat de dood vroeg of laat toch zeker komt. En hoe zal het dan zijn, wanneer nooit wezenlijk geloof beoefend is in Hem, Die te zijner tijd voor de zondaren gestorven is? Dan is het voor eeuwig omkomen. Want wie in de Zoon gelooft heeft het eeuwige leven. Maar wie de Zoon ongehoorzaam is dat is: wie in Hem niet gelooft - die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem. Joh. 3 : 36. Zo gij Zijn stem dan heden hoort, Geloof Zijn heil- en troostrijk woord; Verhardt u niet maar laat u leiden.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C.v.d. Ent.

Oranjekalender 1982

Met instemming van de Koninklijke Familie geeft Pro Juventute thans zijn 35e kalender uit. Deze Oranjekalender verschijnt ten bate van het werk voor jeugd en gezin. Onder het motto: GEEF DE JEUGD EEN KANS. Verdere bijzonderheden met betrekking tot de ORANJEKALENDER 1982.

Exclusief, want verscheidene foto's zijn „particulier bezit” en nog niet eerder gepubliceerd.

Voor relaties in het buitenland komt er weer een Oranjekalender uit met een viertalig calendarium: Frans, Duits, Engels en Spaans. De onderschriften van de foto's zijn in het Engels.

Verkrijgbaar bij alle Verenigingen Pro Juventute/Stichtingen voor Jeugd en Gezin en het landelijk besteladres a f 9,— (verzendskosten f 2,50 extra): Kalender-aktie Pro Juventute - Postbus 29 - 3632 ZR

Loenen aan de Vecht - telefoon (02943) 3082
POSTGIRO 517400 te Amstelveen.

MEDEDELING

In het najaar van 1981 zal D.V. de uitbreiding van „Bethesda”, het verzorgings-tehuis voor bejaarden van de classis Utrecht van de Gereformeerde Gemeente, gereed komen. Er zijn nog plaatsen beschikbaar. In opname geïnteresseerden kunnen zich daarvoor nog aanmelden. Men neme dan zo spoedig mogelijk contact op met de directrice van het tehuis, Zr. P.C. van Kooten, Paltzerweg 210, 3734 CN Den Dolder, telefoonnummer 030 - 784810. (m.i.v. nader te bepalen datum 030 - 792244).

16 PRACHTIGE REPRODUKTIES

8 van de indrukwekkendste zeilschepen van SAIL 1980
en 8 historische prenten van Amsterdam omstreeks 1900

serie A

serie B

Een fantastische herinnering aan Sail 1980 en historisch Amsterdam omstreeks 1900.

Oók een aardig cadeau-idee!

SPECIAL AANBOD!!!

U betaalt slechts f13,90
per serie van 8 stuks
(+f2,10 verzendskosten)

Waarom doen wij dit?

Bent u ook een van die velen, die genieten van die indrukwekkende stoere zeilschepen en Amsterdamse stadsgezichten uit vervlogen jaren? Zo ja, dan stellen wij u in de gelegenheid te profiteren van een prachtige aanbieding. Wij lieten twee series van 8 foto's reproduceren op het formaat 30x40cm.

Serie A - zowel op volle zee als in de haven van Amsterdam.
U.S.S.R. "Kruzenatern"
Italië "Amerigo Vespucci"
Polen "Dar Pomorza"
Duitsland "Gorch Fock II"

Serie B - Amsterdam
Rokin 1890
Damrak 1897
Nieuwe Zijds 1860
Damrak 1902
Noordermarkt 1890
Lijnbaansgracht 1899
Rozengracht 1870
Overtoom 1903

Hoe bestelt U?

Vul de bon in en stuur die in een envelop (met postzegel) met uw betaling naar:

JANSSEN PRINTS
POSTBUS 2007
1180 EA AMSTELVEEN

Geef wel op de bon aan welke serie(s) U wilt ontvangen. Uw betaling kan in de vorm van een giro-betaalkaart, een bankcheque of Eurocheque. U ontvangt Uw bestelling binnen 4 weken na betaling.

Nóg gemakkelijker bestellen.

kunt U door overschrijving van het bedrag op postgiro 3441334 of op bankrekening nr. 94.92.27.293 van de Centrubank, van Baerlestr. 87 Amsterdam, tgv Janssen Prints, onder vermelding van "Prenten" (met serie letter(s))

Wanneer U op deze wijze bestelt hoeft U de bon niet op te sturen, dat scheelt U een postzegel.

Wilt U ze ingelijst ontvangen?

Wanneer u gebruik maakt van onze inlijstservice, betaalt u slechts f110,- (incl. verzendskosten) per serie van 8 reproducties kant en klaar ingeraamd in praktische en mooie wissellijsten (30x40cm) met ontspiegeld acryl-glas.

BESTELBON

Ja, stuur mij:

☐ 8 reproducties NIET ingelijst, serie A ☐ serie B ☐
Ik sluit hierbij een bankcheque, girobetaalkaart of Eurocheque in ter waarde van f16,- per serie. Bij bestelling van beide series f32,- (incl. verzendskosten) overmaken.

☐ 8 reproducties WEL ingelijst serie A ☐ serie B ☐
Ik profiteer van uw kant en klaar aanbod tegen de voordeelprijs van f110,- (incl. verzendskosten) per serie. Ik sluit een girobetaalkaart, een bankcheque of een Eurocheque in ter waarde van f110,- (incl. verzendskosten) per serie. Bij bestelling van serie A en B ingelijst 2x f110,- is f220,- overmaken. (hokje van Uw keuze(s) aankruisen).

Naam:
Adres:
Postcode/Plaats:

Stuur de bon in een envelop MET POSTZEGEL
aan: Janssen Prints, Postbus 2007,
1180 EA Amstelveen

ALLE BEGRIP TE BOVEN (80)

18. Het vierde bezoek van Mr. Bourne (6).

Dit bracht mij ertoe van mijzelf af te zien: heilig zelf, goed zelf, rechtvaardig zelf, zondig zelf, ellendig zelf, goddeloos zelf, op het volbrachte werk van Christus, Wiens dierbaar bloed het eeuwige genadeverbond verzegelde en bekrachtigde, welgeordineerd en zeker in alle dingen. Hier kan ik op zien en vertrouwen, van mezelf af en van mezelf uit. Maar u weet dat er wolken zijn die tussen de zon en ons drijven en als ze voorbij zijn zien we de zon weer. Zo is het ook met mij. Soms gaat er een wolk voorbij; dan is het gemakkelijk om te lezen en te bidden en door de verre kijker van het geloof op de velden van de beloften te zien, de voorraden van genade, het hemelse Kanaän, de plaats waar Jezus is, waar de engelen wonen en het eeuwig huis van de Christen is. O gelukkige gedachte, onze Jezus in het licht van die plaats! Deze belofte werd mij eens op het hart gelegd: „De Heere zal u tot een eeuwig licht wezen en de dagen uwer treuring zullen een einde nemen”.

En door de kracht van die spijze zwoegde Samuel in de kolenmijnen en sprak hij met zijn mede-mijnwerkers en deelde hij aan de godvrezenden onder hen brieven mede, die hij van Mr. Bourne ontving.

Maurice Perkins kwinde weg tot de lente van het volgende jaar. Hij werd op een keer gesterkt, toen hij in grote zwakte en ellende verkeerde. Hij zei: „Door een liefelijk „Vrees niet, Ik heb u bij uw naam geroepen” gaf de Heere het mij en ik kan de liefde die Hij mij in het hart gaf niet uitdrukken. Vertel dit aan Mr. Bourne; ik weet dat hij blij zal zijn om dit te horen.”

Mr. Bourne was blij en schreef als volgt aan hem: „Wat een onuitsprekelijke genade, dat de Heere wilde afdalen om u in uw tegenwoordige zwakte te bezoeken! Hoe velen zijn er die net zo ziek als u zijn en toch niets anders dan verdriet en angst kennen! Hoe opmerkelijk is de Heere verschenen om u naar lichaam en ziel beide te verlichten en te troosten en u bekend te maken dat Hij u stilletjes tot Zich zal nemen daar, waar geen pijn of ziekte meer zal zijn. Ik twijfel er niet aan, dat u ook verdrietige uren heeft, maar er is iets dat fluistert:

Houdt moed, gij reizende zielen,

Vertrouw op Jezus' hulp,

en dan zoals u zegt, als u een weinig gebeden hebt, komt Hij in uw hart en u weet nauwelijks hoe, maar het geeft zulk een wending in uw gedachten, dat in plaats van te letten op uw moeiten u getrokken wordt om te overdenken de liefde van Christus voor u en dit maakt dat u uw armoede vergeet en niet meer aan uw ellende denkt (Spreuken 31 : 6,7). Ik geloof dat het God behaagt om uw leven te sparen en u zolang in de oven van beproevingen te houden ten goede van anderen, dat uw vrienden en buren de kracht van Zijn genade mogen zien, hoe Hij de ziel in het leven kan en doet houden te midden van de dood. Zeg tegen uw geliefde broer en zijn vrouw, dat ik oprecht hoop, dat de ogen van hun verstand geopend mogen worden om de waarheid te onderscheiden en dat zij de kracht daarvan in u mogen zien, hoe deze u van de dood en onwetendheid heeft doen verrijzen tot nieuwigheid des levens en vaak brengt tot een lieflijke verzekering van het eeuwige leven door Jezus Christus onze Heere. De Heere zegene u en neme u bij de hand als u deze rivier de Jordaan ingaat; dan zult u ondervinden, dat er geen verzinken is met Hem als uw ondersteuning, **Die de wereld en alle dingen draagt**”.

Gedurende de laatste week van zijn leven liet Maurice zijn broer zoveel mogelijk lezen, want zijn ziel verlangde er zo naar om door het Woord van God gevoed te worden. Zijn moeder zei, dat ze hem vaak zag bidden. Eens toen ze hem hoorde zeggen:

„O, Heere, keer weder tot mij! Ik kan nu niet zonder U leven!” sloop zij in de kamer er naast en voordat ze kon terugkeren was hij de Heere aan het zegenen, dat zijn gebed gelijk beantwoord werd! Op de morgen van zijn sterven bezocht Sukey Harley hem. Hij zei: „Ik ben nu erg min. Ik kan niet bidden noch opzien”. Zij zei: „De Heere weet wat je nu kunt doen als hart en vlees bezwijken, maar uw leven is met Christus verborgen in God. Het is nu niets anders dan Uw bloed, o Jezus!”

Hij antwoordde: „Nu kan ik Hem niet loven, maar hierna zal ik Hem loven.”

Zijn broer zei: „Voel je je gelukkig?” Hij fluisterde: „Ik weet, dat Hij mij liefheeft!” Zijn laatste woorden waren: „Heerlijkheid, heerlijkheid” en hij was niet meer. Hij was acht en twintig jaar oud.

19. Frances en haar zonen (1).

Ham Hill in Somerset verrijst als een kleine heuvelrug achter het dorp Norton en daar werd van Romeinse tijden de goudkleurige Hamsteen uitgegraven en deze werd in dit gedeelte van Somerset in de meeste dorpen en kerken gebruikt. Werklieden, die uit de steengroeven kwamen, en kinderen, die daarop speelden, zagen grote gedeelten van Somerset beneden zich liggen. Bij het bouwen van kerken was men niet afkerig geweest van de stenen en de kerk van Norton had evenals de andere kerken in die omtrek een prachtige toren en een ruim schip, groot naar we zouden denken in verhouding tot het eenvoudige dorp van boeren en arbeiders in de steengroeve. Naar deze aardige plaats had Ds. William Gilpin zijn gezin gebracht, zoals u zich zult herinneren, toen hij de positie als hoofd van de Cheamschool opgaf. De Londense begunstigers van deze predikantsplaats (van wie Mr. William Locke van Norbury Park er een was) moeten vrienden van de families Farish en Gilpin zijn geweest, want een zekere William Farish had die plaats vroeger ingenomen en na het vertrek van Mr. Gilpin naar Pulverbach gedurende achttien jaren opnieuw. Toen zij in 1824 vacant werd was Ds. John Benson de volgende predikant, de schoonzoon van Mr. Gilpin, en zo kwam Francis, nu als predikantsvrouw, weer in het huis, dat zij voor het eerst als meisje van twaalf jaar gezien had. De grote, hokkerige pastorie was een gelukkig tehuis voor hun grote gezin van zeven zonen en een dochter. Haar zusters uit het noorden waren gewoon voor een lange tijd op bezoek te komen. Francis was een getrouwe predikantsvrouw, die veel aandacht aan de behoeften van haar man en kinderen besteedde en zeer op haar hoede was om te handelen overeenkomstig haar belijdenis van het Christendom, naar het licht dat zij had.

Met ontroering heeft de Kerkeraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Doornspijk kennis genomen van het bericht van het plotseling heengaan van de geliefde broeder en ouderling

H. POLINDER Sr.

Met grote dankbaarheid jegens de Koning der Kerk wordt gedacht aan zijn trouwe ambtsbediening gedurende 31 jaar.

Zijn diepe bewogenheid, zijn aandringen in liefde om de Heere te zoeken, de gunning waarmee hij sprak, worde niet vergeten.

De zekerheid dat hij vanuit de strijdende in de triomferende Kerk is gebracht, zij de kinderen, de kleinkinderen en de gemeente tot rijke troost.

De Kerkeraad,
ds. P. van Zonneveld,
Praeses.
M. Bijl
Scriba.

Doornspijk, 24 oktober 1981.

□ „Repos Ailleurs” te Driebergen, RUSTOORD voor eenzaam, herstellen, oververmoeiden en zij die, binnen eigen kring, er eens uit willen of moeten. Houdt u Gods Dag in ere en bent u afkerig van t.v. e.d., belt u dan eens 03438 - 12466.

GEJAAGD ? RUSTELOOS ?

Geheel plantaardige Zenuwtabletjes! Werken rustgevend en ontspannend. Kuur voor een maand f 15,—
Tevens uit voorraad leverbaar meer dan 40 kruidenmengsels o.a. Bronchitis, Blaas en Urine, Dikke Darm, Eczeem, Galsteen, Laxeer, Reumatiek, Gewrichts-reumatiek. Kuur voor een maand f 12,50.

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetstraat 5,
2011 WL Haarlem.
Tel. 023 - 312882, b.g.g. 023
324606. Postgiro 190609.

**Uitgeverij
Boekhandel
G. KOOL**
Het adres voor
al Uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

**vakantiecentrum
de VERRASSING
op TEXEL**
heeft er een aangrenzend pand bij. Komt u het ook uitproberen?
Volledig pension, verwarmde kamers, prijs slechts f. 42,50 p.p.d.
Al 26 jaar het adres voor pension, sta-caravans en bungalows.
Neem vrijblijvend even contact op. Tel 02223 - 661 of 391.

STICHTING REF. HULPAKTIE WOORD EN DAAD. GIRO 30.20.900.

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem
Vooral gericht op hulp van kinderen in Guatemala, Haiti, India en andere landen.
Inl. voor fin. adoptie: J. Slot, Rembrandtlaan 10, 3941 CH Doorn, tel. 03430 - 4103.

LET OP !!!

Door directe import van de wereldberoemde RODGERS ORGELS enorme prijsverlagingen.
IMPORTEUR VAN RODGERS ORGELS

Dealer van: ★ JOHANNES ★ hoge inruil
★ VISCOUNT ★ landelijke service
★ OMEGAN ★ franco thuis door heel Nederland
★ e.a. merken

Deze orgels kunt u beluisteren en bespelen in onze showroom.

Reeds een JOHANNUS orgel vanaf (inkl. electr. nagalm) **f8300,-**

**nie. deijl
VIANEN Orgels**

Voorstr. 89 - 4132 AP Vianen
Telefoon 03473 - 6170

**PLAATS UW
FAMILIE BERICHTEN
IN BEWAAR HET PAND**